

korte berichten

Afdruk
naar foto van
Wim K. Steffen.

Schotse Hooglanders in de Imbos

Eind 1982 is op een terrein in de Imbos (Nationaal Park Veluwezoom) een begrazingsproef van start gegaan. De proef heeft tot doel in het bos mogelijkheden te scheppen voor een meer gevarieerde begroeiing. Op het ogenblik is de bodem in veel bossen bedekt met een dik pakket gras. De zaden van de bomen en struiken kunnen er niet gemakkelijk ontkiemen. Het dorre gras blijft zonder begrazing staan en kan op den duur niet of nauwelijks meer als voedsel, voor bijvoorbeeld Edelherten, dienen. Bij de proef om meer natuurlijke variatie in het bos te scheppen, zijn nu een beperkt aantal Schotse Hooglanders ingezet. Deze runderen kunnen het gehele jaar buiten blijven. De proef omvat zo'n 180 ha en zal ongeveer vijf jaar duren. Uiteraard worden de resultaten, door zowel biologen als terreinbeheerders, met de grootste aandacht gevolgd.

Door de komst van de Schotse Hooglanders werd een afrastering van het proefgebied noodzakelijk. Enkele klaphekken geven nu toegang. Op meerdere plaatsen zijn de wijzigingen in de situatie via borden aangegeven. Uit 'Natuurbehoud' 14 (1) : 26.

Zeehonden aan de Zweedse kust

Het aantal Zeehonden aan de westkust van Zweden is ondanks de verwachtingen niet toegenomen, ofschoon er in speciale wateren waar Zeehonden voorkomen een totaal jachtverbod op deze dieren bestaat. Het aantal jongen is hier en daar 20% en soms zelfs tot meer teruggelopen. Men vermoedt dat de vruchtbaarheid van de Zeehonden door vergiftigd zeewater achteruitgaat.

Het zeehondenbestand aan de Zweedse westkust bedraagt thans ongeveer 1500 tot 2000 dieren.

Uit 'Notschrei der Tiere' nr. 4-12/1982.

Wildspiegels in de Flevopolders krijgen andere opstelling

De wildspiegels langs de rijksweg bij Almere, die moeten voorkomen dat Reeën en Hazen de snelweg oversteken, krijgen een andere opstelling. De wildspiegels, die om de zeventig meter langs de snelweg staan, zullen in veel gevallen dichter bij de weg worden geplaatst. Rijkswaterstaat heeft hiertoe besloten omdat het aantal ongevallen met wild het afgelopen jaar zeventig bedroeg. Rijkswaterstaat vindt dit te veel en is van mening, dat door een andere opstelling van de wildspiegels de ongevallen met wild kunnen afnemen. Volgens een woordvoerder van Rijkswaterstaat is het gewenst, dat de spiegels zo snel mogelijk herplaatst worden. 'Na de bronstijd trekken de vrouwtjes weg. Voor dat het zover is moeten de spiegels anders staan'.

In overleg met Faunabeheer wordt door de directie van de Zuiderzeewerken een onderzoek gedaan naar de effecten van herplaatsing van wildspiegels langs de wegen.

De Gooi- en Eemlander, 7 december 1982.

Braakbal-analyses

In 'De Steltkluit' 13(1) : 27 van februari 1983 worden enkele braakbal-analyses gegeven.

Op 24 januari 1981 verzamelde L.G. Persijn (Landluststraat 14, 4337 KC Middelburg) 16 braakballen van de Kerkuil aan de Hoofdweg te Zuiddorpe (Z.). Hij determineerde volgende zoogdiersoorten:

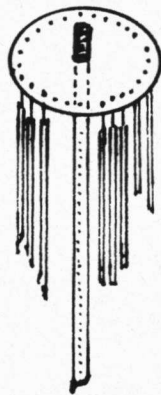
Bosspitsmuis (6)	16.2 %
Dwergspitsmuis (2)	5.4 %
Huisspitsmuis (5)	13.5 %
Ondergrondse Woelmuis (2)	5.4 %
Veldmuis (4)	10.8 %
Aardmuis (2)	5.4 %
Dwergmuis (2)	5.4 %
Huismuis (5)	13.5 %

Op 14 februari 1982 verzamelde A. Vonck (Oude Galgenstraat 26, 4564 BD Sint Jansteen) in de WMZ-bossen te Clinge (Z.) een zestal braakballen van de Ransuil. De inhoud hiervan werd gedetermineerd door A. Vonck en M. Berg en gaf de volgende resultaten wat betreft zoogdieren:

Veldmuis (4)
Bosmuis (1)
Aardmuis (2)
Dwergmuis (2).

Geen Mollen meer

M. Wisse (Van der Waalsstraat 27, 4532 LA Terneuzen) vertelde dat hij lange tijd succes had door in de gangen van de Mol een teentje Knoflook te leggen. Hierdoor raakte hij de Mollen uit zijn tuin kwijt.

W. Valckx (Vogelwaarde) gebruikte een constructie, zoals hierbij afgebeeld. Op een metalen buis (electra) bevestigde hij een plastic deksel. Vlak naast elkaar werden aan een draadje vrijhangende glasstaafjes gemonteerd. De staafjes waren ongeveer 35 cm lang en 1 cm breed. Bij het minste of geringste zuchtje wind tingelden ze dat scheen de Mollen weg te houden. Het apparaat werd geplaatst bij of zelfs bovenop een 'mollerit', zo'n vlak onder de grond liggende gang.

Zie ook 'De Steltkluit' 13(2) : 47.

'Vallenfonds' voor gezamenlijk gebruik van inloopvallen

Er blijkt bij het onderzoek naar het voorkomen van muizen in bepaalde streken een groot gebrek te zijn aan bruikbare inloopvallen om muizen te kunnen vangen te determineren om ze daarna weer vrij te kunnen laten. Vooral omdat deze vallen vaak maar in bepaalde gevallen worden gebruikt (weekends, kampjes) is het gewoonlijk te duur om daarvoor speciaal vallen te laten maken.

Ons idee is een fonds te stichten. Met de binnengekomen gelden kunnen inloopvallen worden gefabriceerd. De vallen kunnen op een bepaalde plaats gestationeerd worden (eventueel zodanig dat ook de Belgische zoogdiervrienden er gebruik van kunnen maken) waar ze steeds weer in goede staat dienen terug te keren.

Bovendien zal de gebruikers gevraagd worden een bedrag bij te dragen om nieuwe aanmaak van inloopkooien te kunnen bekostigen.

Op deze wijze zullen wij trachten de kennis over de verspreiding van de muizensoorten te vergroten en de interesse voor het onderzoek ernaar te stimuleren.

Diegenen, die inloopvallen beschikbaar willen stellen voor dit doel gelieve hierover contact op te nemen met de redactie. Op deze wijze zouden wij een optimaal gebruik kunnen maken van de toch vrij kostbare inloopvallen.

Bovendien worden diegenen die ons 'Vallenfonds' geldelijk willen steunen gevraagd hun bijdrage te storten op de girorekening 2 707 408 van onze administratrice mevrouw J.J.M. Ameling-Leemreijze, Didam met vermelding 'Vallenfonds'.

Redactie.

Commissie Veldonderzoek van Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming

In Huid en Haar 1 (4) : 187 is al het een en ander geschreven over het bestaan en de activiteiten van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming. De Commissie Veldonderzoek van deze vereniging houdt zich voornamelijk bezig met het organiseren van zoogdierinventarisatiedagen, waaraan in principe alle geïnteresseerden mee kunnen doen.

De eerste zoogdierinventarisatie werd in oktober 1981 verricht in en rond het Oostvaardersplassengebied. Het veldwerk bestond voornamelijk uit het plaatsen en controleren van 'Longworth live-traps', maar er werd bijvoorbeeld ook geïnventariseerd door braakbalanalyse en zichtwaarnemingen. Van deze vier dagen durende inventarisatie is een verslag verschenen, dat overigens inmiddels is uitverkocht. Maar binnenkort zal over die zelfde inventarisatie een artikel verschijnen in het tijdschrift 'Lutra'.

In oktober 1982 is een zoogdierinventarisatie verricht in het Dal van de Swalm (Midden-Limburg). Ook hier werd weer voornamelijk gewerkt met vallen waarin kleine zoogdieren levend konden worden gevangen. Daarbij is geprobeerd de vangstgegevens zoveel mogelijk uniform te verzamelen om zo die gegevens beter te kunnen vergelijken. Hiertoe kregen de deelnemers instructies voor het plaatsen van de vallijnen. Bovendien konden

de gegevens over de vegetatie, waarin de vallen werden geplaatst, op speciaal daarvoor ontworpen formulieren worden genoteerd. Ook werden de gegevens, afkomstig van de controles van de vallen, op formulieren bijeengebracht. Uiteraard werd ook nu weer met behulp van zichtwaarnemingen en allerlei diersporen geïnventariseerd. Aan het verslag van deze inventarisatie wordt nog gewerkt. Bij het uitwerken van alle gegevens zal moeten blijken, in hoeverre de standaardisatie methode effect heeft.

Op de themadag 'inventarisatie methoden' (18 december 1982 op het Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Arnhem) heeft de commissie namelijk voorgesteld, om ook andere zoogdierinventarisaties zo veel mogelijk volgens een standaard-methode te verrichten. Dit om de verschillende onderzoeken beter te kunnen vergelijken (hiertoe zou de methode, toegepast in het Swalmdal, als voorbeeld kunnen dienen, maar uiteraard zijn ook andere voorstellen welkom).

Wij zullen u ook in 'Huid en Haar' op de hoogte houden over het verschijnen van het verslag van de Swalmdal-inventarisatie en andere activiteiten van de Commissie Veldonderzoek.

■ Contactpersoon van de Commissie Veldonderzoek van de VZZ: Kees Margry, Hof ter Aa 138, 5282 WJ Boxtel, 04116-82916.

Wetenschappelijke vergadering Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming

Op 16 april 1983 houdt de VZZ een wetenschappelijke vergadering in het Instituut voor Tropische Hygiëne, Mauritskade 57, Amsterdam.

Thema: Roofvogels, uilen en parasieten, die van kleine zoogdieren leven. Aanvang 10.00 uur. Sluiting 15.30 uur.

Lezing:

F.J. Koning - Ransuilen, Bosuilen en muizen in het duin.

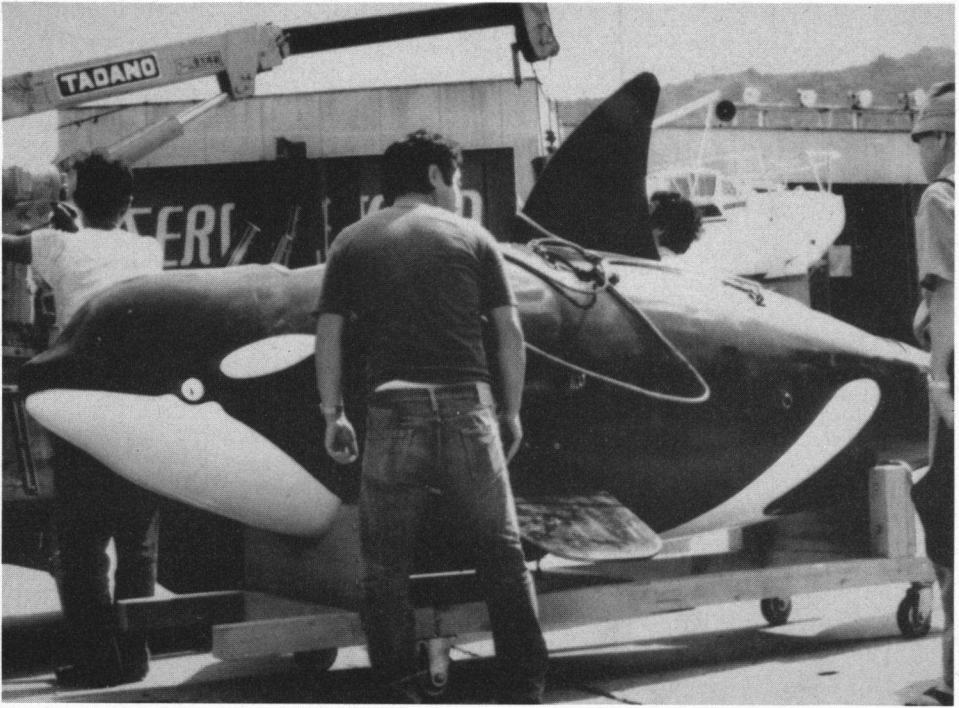
O. de Bruijn - Kerkuilen en muizen in Oost-Gelderland.

S. Daan - Torenvalken en Veldmuis in de Lauwersmeer.

Mevrouw Tadros - Obligate prooi-predator relaties bij de transmissie van Sarcocystis-achtige parasieten.

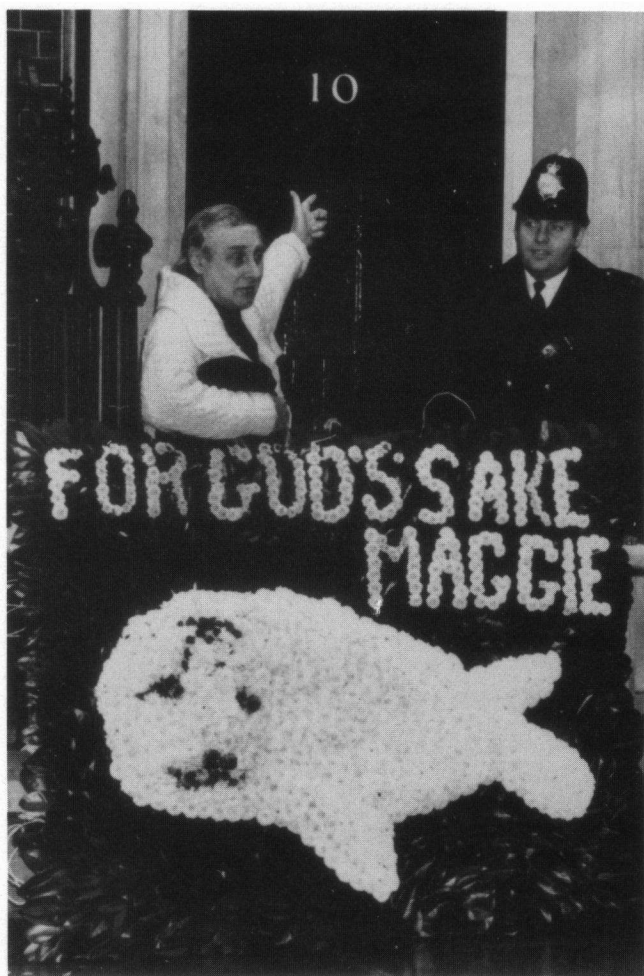
Lunch op eigen gelegenheid.

Niet-leden zijn van harte welkom.

Na de massale moord op Dolfijnen door Japanse vissers eind februari 1978 heeft de Japanse regering zich, als antwoord op de talloze internationale kritiek, van een betere kant laten zien. Men heeft een bedrag van \$ 154.000 beschikbaar gesteld voor het maken van immitatie-dolfijnen, die uitgerust zijn met een tape recorder. Met deze 'dummy's' wil men proberen de Dolfijnen van de kusten te weren. Voor het maken van één namaak-dolfijn moest \$ 16.000 betaald worden.

De Britse komiek Spike Milligan meldde zich op 15 december 1982 aan de voordeur van Downingstraat 10 in Londen met een groot bloemstuk voor zijn premier, mevrouw Margaret Thatcher. 'In godsnaam, Maggie', vraagt hij, 'laat de zeehondjes leven'. De dag daarop werd de kwestie van de zeehondenjacht in Brussel besproken door de Europese ministerraad. Daar viel de beslissing of de EEG-landen de import van zeehondenbont zouden gaan verbieden.

Bezorgd over Monniksrobben

In een brief aan de Portugese regering heeft de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming haar grote bezorgdheid uitgesproken over het voortbestaan van de laatste populatie Monniksrobben, die rond de Deserta Eilanden en in de archipel van Madeira leven. Aangedrongen wordt op beperking van de recreatiedruk in enkele grotten aan de kust, opdat de Monniksrobben hun jongen kunnen krijgen en zogen.

Turkije stopt jacht op Dolfijnen

De ambassadeur van Turkije in Londen heeft de Britse milieu-organisatie 'The People's Trust for Endangered Species' laten weten dat de jacht op Dolfijnen in de Zwarte Zee (zie ook 'Huid en Haar' 1(4) : 177) met ingang van 1 april 1983 wordt stopgezet.

De milieu-organisatie, die door middel van allerlei acties in Europa en de Verenigde Staten heftig geprotesteerd heeft tegen de jaarlijkse slachting onder deze dieren, spreekt van een grote overwinning.

Dit jaar zou een wetenschappelijk conferentie over de situatie van de dieren in de Zwarte Zee worden gehouden.

Kruising tussen Fret en Bunzing

Volgens een krantenbericht in 'De Telegraaf' van 15 februari 1983 schijnt de heer C. Bos uit het Drentse Borger een kruising te hebben gekweekt tussen de Fret en de Bunzing, die al Frunzing wordt genoemd. De heer Bos vindt dat het jachtinstinct bij Fretten erg achteruitgaat als gevolg van inteelt. Hierdoor blijken de dieren minder geschikt meer te zijn voor de jacht. Na veel experimenteren schijnt

de heer Bos erin geslaagd te zijn een kruising tussen de Fret en de Bunzing te fokken, die een beter jachtinstant heeft. Het bericht meldt niet dat het wettelijk niet toegestaan is met andere diersoorten dan de Fret te jagen. Bovendien is nog niet duidelijk of nu ook met deze kruising gekweekt kan worden. In elk geval is het zaak deze kwestie nauwlettend te volgen.

Behoud van Noordzee

Met het oog op een beter internationaal beheer van de Noordzee heeft de 'Werkgroep Noordzee' een tijdschrift uitgegeven, de 'North Sea Monitor'. Hierin worden gegevens uitgewisseld over onderwerpen, die van invloed kunnen zijn op het milieubeleid en het beheer van deze zee.

■ Werkgroep Noordzee, Damrak 37, postbus 723, 1000 AS Amsterdam.

Centrum Studie Zeezoogdieren

De zeezoogdieren komen steeds meer in de belangstelling. In Palermo, Italië is een Centrum voor de Studie van Zeevogels en Zeezoogdieren opgericht. Het programma voorziet in onderzoek naar de verspreiding, de ecologie en de opname in het eco-systeem van beide zoölogische groepen.

■ Centrum Studi Mammifere e Uccelli Marini, Salita Partanna 3, I-90133 Palermo, Italië.

Otter in Italië

De Otter is ook in Italië een der meest bedreigde zoogdieren. De Italiaanse afdeling van het World Wildlife Fund heeft daarom besloten tot actie over te gaan en een 'Gruppo Loutra Italia' opgericht. Er is een programma opgesteld om deze diersoort te redden.

IIIe Internationale Otter-Symposium

Van 23 tot 25 november 1983 wordt het IIIe Internationale Otter-Symposium gehouden in het gebouw van de Raad van Europa.

Zeehonden en walvisachtigen aan de Franse kusten

De 'Société française pour l'Etude et la Protection des Mammifères' (SFPEM) heeft zich aangesloten bij de groeiende interesse voor zeezoogdieren en deze diergroep gekozen als onderwerp van het VIe Colloquium dat heeft

plaatsgevonden in het najaar 1982 te La Rochelle. Meer dan 150 specialisten uit Frankrijk, USA, Groot-Brittannië en Spanje hebben gesproken over vraagstukken, zoals de exploitatie en de bescherming van de bevolking aan de Franse kusten en in de overzeese gebiedsdelen. In La Rochelle is nu een oceanografisch museum geopend, dat is gewijd aan de walvisachtigen en zeehonden. Delachaux & Niestlé hebben een gids uitgebracht over zeezoogdieren in Europa, in het Frans geschreven door R. Duguy & D. Robineau.

■ SFPEM, M.C. Saint-Girons, Université Pierre et Marie Curie, Laboratoire d'Evolution des êtres organisés, 105 boulevard Raspail, F-75006 Paris, Frankrijk.

De mens als biogeografische factor

De introductie en reïntroductie van soorten en de risico's die daarmee zijn verbonden waren onderwerp van gesprek tijdens het colloquium over 'De mens als biogeografische factor', dat in het afgelopen najaar was georganiseerd door de Société de Biogéographie in Parijs. Er zijn vele gronden voor vrijwillige introductie: van economische aard, als decoratie, voor de jacht, om psychologische redenen. Maar deze soorten kunnen zich in het natuurlijke milieu uitbreiden en daarbij een enorme concurrentie vormen voor inheemse taxa, met in sommige gevallen het risico dat deze laatste uitsterven. Bovendien zijn sommige soorten dragers van parasieten, die op deze dieren zelf weinig actief zijn, maar die geduchte pathogene factoren kunnen blijken voor inheemse soorten.

Wat de reïntroductie betreft, dat kan alleen met behulp van allochtone bevolkingen omdat de autochtone immers niet meer bestaan. Sommige soorten stellen evenwel andere eisen dan de oorspronkelijke bevolking en men wordt in zo'n geval geconfronteerd met een soortgelijke situatie als zich bij introductie voordoet. Als dat soort sinds lang is uitgestorven, heeft zich een nieuw natuurlijke evenwicht gevormd en de herintroductie kan een verstoring in dat evenwicht teweegbrengen, waardoor de hele opzet mislukt. Het probleem van de clandestiene introductie van het Amerikaanse Konijn (*Sylvilagus floridanus*) in Frankrijk wordt momenteel bestudeerd op het ministerie van Milieu.

■ Société de Biogéographie, 55 rue Cuvier, F-75005 Paris, Frankrijk.